

Preek over Luc. 4:18-19
(8-1-2012)

Orde van dienst morgen

Welkom en mededelingen
Zingen E.L. 112:1, 3, 4
Votum en groet
Zingen Ps. 90:1, 2
Leefregels Deut. 30:11-20 en Marc. 1:14-15
Zingen Ps. 90:8
Gebed
 Evt. Kinderlied: E.L. 214 / E.L. 434a
Schriftlezing Luc. 4:14-30
Zingen Gz. 117:1, 3
Tekstlezing Luc. 4:18-19
Verkondiging 'Jezus brengt een gelukkig nieuw jaar'
Zingen Gz. 281
Dankgebed
Collecte
Zingen Gz. 288:1, 3, 4, 8
Zegen
Amenlied Gz. 456:3

Orde van dienst middag

Welkom en mededelingen
Voorzang E.L. 112:1, 3, 4 / Ps. 65:1, 6
Votum en groet
Zingen Ps. 90:1, 2, 8
Gebed
Schriftlezing Luc. 4:14-30
Zingen Gz. 117:1, 3
Tekstlezing Luc. 4:18-19
Verkondiging 'Jezus brengt een gelukkig nieuw jaar'
Zingen Gz. 281
Dankgebed
Geloofsbelijdenis: Zingen Credo / E.L. 279
Collecte
Zingen Gz. 288:1, 3, 4, 8
Zegen
Amenlied Gz. 456:3

Broeders en zusters - jonger en ouder -, Gemeente van Jezus Christus,

We zijn een nieuw jaar begonnen. Een nieuw jaar - hoe beleeft u dat?

Barstensvol goede voornemens? Nieuwe ronde nieuwe kansen -bv. om het beter te doen dan vorig jaar? Spannend? Zorgelijk?

Hoe u het ook beleeft: één constante zit er altijd in. En dat is: onzekerheid. Want wie weet wat er gaat komen? Wie zal zeggen wat voor een jaar 2012 zal gaan worden?

Nou - *wij* bijvoorbeeld. Wij, christenen, volgelingen van Jezus Christus..

Want Jezus brengt een *gelukkig* nieuw jaar - dat is de boodschap die in Luc. 4 naar ons toekomt. Een *gelukkig* nieuw jaar: *wij* wensen het elkaar toe - meer kunnen we niet. Maar Jezus *bezorgt* het ons.

Dan hebben we het over de Jezus, die 1. *Gedreven* werd door de *Geest* van God, 2. De *vervulling* was van het *Woord* van God, en 3. *Afgewezen* werd door zijn *vaderstad*. Zo belicht Lucas Hem in het gedeelte dat we lezen.

Jezus werd gedreven door de Geest van God. "*In de kracht van de Geest van God*" keerde Jezus terug naar Galilea.

Dat wil zeggen: Jezus werd *geleid door* de Geest. Dat vermeldt Lucas aan het begin van hoofdstuk 4: Jezus werd door de Geest naar de woestijn geleid. *Om verzocht te worden door de duivel*, nota bene! Dat is toch niet het *eerste* waar je aan denkt bij 'vervuld zijn met de Heilige Geest'.....

Vervolgens stuurt de Geest Jezus naar Galilea. Niet naar Jeruzalem, de politieke en religieuze hoofdstad, maar naar Galilea: de achterafprovincie, het 'Galilea van de heidenen' - daar haalde je als rechtgeaarde Jood je neus voor op.

Dat zegt iets over hoe de Joden die ook dáár woonden, over hun eigen omgeving dachten.

Maar Jezus doet dat niet. Jezus was vervuld met de Heilige Geest. Hij *liet* Zich leiden en beheersen door de Geest van God. Niet *zijn* wil, maar de wil van de *Vader*. Van begin tot eind heeft *dat* het leven van Jezus doortrokken en bepaald.

Behalve '*geleid door* de Geest' was Jezus ook *vervuld met kracht* van de Geest. Hij ging 'vol van de Heilige Geest' de confrontatie met de duivel aan - en alleen *zó* kon Jezus de duivel ook weerstaan!

En in de kracht van Gods Geest komt Jezus dan in Galilea. Om wonderen te doen, om te laten zien Wie God *is*, en wat God *doet* en *gaat* doen.

En dat *deed* Jezus dan ook. Lucas vertelt dat Jezus *onderwijs* gaf in de synagogen, maar Hij deed ook veel *wonderen*. Dat blijkt wel uit de reactie straks in Nazareth.

Dat brengt ons bij het tweede: Jezus is de vervulling van het Woord van God. Dat blijkt als Hij als leraar optreedt in Nazareth. Wat heet: Jezus wijst er *Zelf* op, vraagt er *Zelf* aandacht voor!

Jezus gaat op sabbat naar de synagoge. Dat deed Hij 'volgens zijn gewoonte'. In elke plaats waar Hij kwam ging Hij naar de synagoge om onderwijs te geven - zo ook hier in Nazareth. "*Hij stond op om voor te lezen*" - daar was Hij voor gekomen.

En dan kiest Jezus *bewust* de tekst voor zijn preek.

Hij krijgt de boekrol van Jesaja aangereikt. En dan leest Hij het gedeelte van Jes. 61, waar iemand aan het woord is die zich gezalfd weet met de Geest van God. En dan gezalfd - aangesteld, bekwaam gemaakt - *voor een bepaalde taak*, namelijk: vrijlating en herstel van

het volk van God. Het volk dat werd onderdrukt door andere volken, en gebukt ging onder de last van z'n eigen schuld ten opzichte van God.

Een *geweldige* boodschap krijgt het volk van God bij monde van Jesaja te horen: wie was gevangen, wordt bevrijd; wie moe was, komt tot rust voorgoed; wie arm was, leeft in overvloed. En dat zal gebeuren door iemand die met Gods Geest gezalfd zal worden.

En dan rolt Jezus de rol weer op, geeft hem terug aan de dienaar van de synagoge, en gaat weer zitten.

En dat was het dan. Dat was de preek van Jezus. Na wat Hij aan onderwijs had laten horen en aan wonderen had laten zien, hoeft Hij *niets* toe te voegen aan wat Hij had gelezen.

Maar er is niemand die begrijpt. "*De ogen van allen waren op Hem gericht*", schrijft Lucas. De mensen keken naar Jezus, in afwachting van 'de preek'. Ze hebben dus niet begrepen wat Jezus voorlas. Jezus moet het ze met zoveel woorden zeggen: "*Vandaag is dit Schriftwoord voor uw oren in vervulling gegaan*".

Jezus verklaart de profetie van Jesaja van toepassing op *Zichzelf*. De profetie is vervuld: door wat de mensen in Nazareth van Hem, Jezus, hadden gehoord - het onderwijs dat Hij had gegeven, de wonderen en tekenen die Hij had gedaan. Dat zijn de dingen die de Gezalfdde van God zou gaan doen!

En de mensen knikken. Ze betuigen Hem bijval. Het klopt wat Jezus zei. Ze *hadden* gehoord wat Hij gezegd en gedaan had in de omgeving.

Maar daar blijft het bij. De *volgende* stap zetten de mensen *niet*. Niemand die zegt wat Petrus later zal zeggen: "*U bent de Messias, de Zoon van de levende God!*".

Dat brengt ons bij het derde: Jezus werd afgewezen door zijn vaderstad.

"*Vandaag is dit Schriftwoord voor uw oren in vervulling gegaan*". Daarmee zegt Jezus: die Gezalfdde van Jes. 61, dat ben Ik.

En dat had Hij nou net *niet* moeten doen. Volgens de mensen in de synagoge van Nazareth dan.

Lucas schrijft: "*De mensen verwonderden zich over de genaderijke woorden die uit zijn mond vloeiden*".

Ze verbazen zich - dat een *gewoon* man *zulke* dingen kan zeggen.

Dat geeft al aan hoe ze naar Jezus kijken. "*Is dit niet de zoon van Jozef?*". Dat was Jezus voor hen: niet de Zoon van God - die Gods genade *mocht* prediken; maar de zoon van Jozef - die véél te grote woorden gebruikte.

Jezus laat weten dat Hij dat doorheeft - door de vinger op de zere plek te leggen. "*U zult me nu wel dit gezegde voorhouden: Geneesheer, genees uzelf*". De mensen in Nazareth zien hem als een dokter die nu *zelf* ziek is - want hij doet niet meer wat hij zou *moeten* doen volgens het verwachtingspatroon van de mensen: wonderen doen, mensen genezen. Zoals Hij in Kafarnaüm had gedaan. In plaats daarvan blaast Hij in Nazareth hoog van de toren door Zichzelf te zien als de vervulling van de profetie.

De mensen in Nazareth zitten op Jezus' *wonderen* te wachten - niet op zijn *boodschap*.

Maar dan zal het heil van God gaan naar wie er wèl op zitten te wachten: de heidenen. Zoals ook vroeger is gebeurd. Jezus wijst op de geschiedenissen van de profeten Elia en Elisa:

hoe juist *heidenen* deelden in het heil van God - terwijl er genoeg mensen van Gods *eigen* volk voor in aanmerking kwamen!

Maar dat is tegen het zere been van de rechtzinnige, vrome Joden in Nazareth. Ze ergeren zich.

Allereerst omdat een gewoon man als Jezus *zulke* dingen durft zeggen: dat het volk van God *zelf* bekering nodig heeft, genezen moet worden - hoe komt Hij erbij!

En dan ook nog: dat God met de *heidenen* van doen wil hebben. Nou moet het toch niet gekker worden! *Wij* zijn toch het volk van God?!

De mensen in Nazareth reserveren God voor zichzelf. God moet vooral de God van Israël blijven - geen openingen naar buiten a.u.b.

Waar het 'm dus in zit, is dat 'inkaderen' van God. En dat is niet alleen de valkuil voor de Joden uit Nazareth van toen, het is ook een valkuil voor ons vandaag.

We kunnen en mogen God leren kennen - uit de Bijbel. Maar: Kan en mag God ook *anders* zijn dan je altijd had gedacht - misschien wel op grond van de Bijbel? Kan en mag God het ook anders *doen* dan waar je op rekt - misschien wel op grond van de Bijbel?

Ik heb het voor mezelf - en *tegen* mezelf - altijd zó gezegd: wil je leven met God - en dan ook: met vraagtekens (want God geeft geen antwoord op alle vragen)? Of wil je leven *zonder* vraagtekens - maar dan ook, want dat is wèl de consequentie: zonder God?

Wie Gods genade wil hebben, wie het *via Jezus* wil hebben - die *krijgt* het ook. Laat dat voorop staan! Wie zoekt - en dus ook: wie op de *juiste plek* zoekt -, die vindt.

Maar als je *Jezus* niet wilt aanvaarden als de vervulling van de profetie, als je niet op zijn *boodschap* maar alleen op zijn *wonderen* zit te wachten, dan krijg je geen van beide: Jezus niet, en ook Gods andere weldaden niet. Al hoor je nog honderd keer bij het volk van God.

Want om *Hem* draait alles. Hij, Jezus, is de Gezalfde Koning van God. *Hij* komt een genadejaar van de Heer uitroepen. En 'uitroepen' betekent in dit geval ook: *werkelijkheid* maken. Hij, Jezus, gaat dat in eigen Persoon doen.

De vraag aan ons is: Is Jezus ook *onze* Koning - wèrkelijk onze Koning?

Jezus liet Zich in alles leiden door de Geest. Hoe is dat bij ons?

Vervuld zijn met de Heilige Geest - dat begint dáár, dat is dááran te zien - of niet -: wat of wie maakt de dienst uit in mijn leven? Wat of wie bepaalt mijn leven? Is dat de HERE God?

Is dat Koning Jezus?

Of is dat ten diepste toch *ikzelf* - bepaal *ikzelf* uiteindelijk wat wel en wat niet en tot hoever - óók als het gaat om *Gods* wil voor mijn leven, om de instructies van de *Meester* aan zijn volgelingen?

Is *Jezus* onze Koning? Of zijn wij het *zelf*?

Als wij Hem, Jezus Christus, aanvaarden als de Gezalfde van God die de 'aangename tijd van de Heer' doet aanbreken, dan krijgen wij deel aan dat goede Koninkrijk van God - straks.

Maar dan *hebben* wij daar ook *nu* al deel aan - en dan mag en kan en zal de wereld om ons heen daardoor worden beïnvloed en bepaald. Dan zal ook ons leven hier en nu al een leven zijn van recht doen en goed doen, van opkomen voor het zwakke en de zwakken - datgene wat in de harde wereld niet in tel is. Dan laten wij, ieder in zijn eigen hoekje, zien wie Jezus is.

Om *Hem* gaat het: om Hem die was en die is - èn die *komt*. Advent, hij komt - dat is niet alleen aan het *eind* van het jaar, in de aanloop naar Kerst. Advent is óók aan het *begin* van het jaar, en *elke dag* van het jaar.

Hij komt - kijken we naar Hem uit? Kijken we naar *Hem* uit? En *hoe* doen we dat?
Interesseert het ons eigenlijk wel wat of Hij nog komt en wanneer - want we hebben het eigenlijk best wel prima hier?
Of... mag Jezus wel wegblijven, want *ook Hij* doet er tóch niets aan - aan al die ellende van elke dag?
Of... zitten we in angst en beven - want we schoten zoveel te kort als het erom ging ons door Hem te laten leiden?

Het kan geen kwaad om wat er leeft in ons hart tegen het licht te houden. Want onze Koning is onze Rechter - jazeker!
Maar onze Rechter is onze *Redder!* En *Hij* kent ons hart als geen ander. *Hij* weet wat daar *werkelijk* leeft.
Als wij het van *Hem* moeten hebben in ons leven, als we het van Hem *willen* hebben, ondanks alles tóch niet *zonder* Hem kunnen en willen... dan kan *niets* ons scheiden van zijn liefde - en dan kunnen en mogen we *juist Hem* uit de hemel verwachten.
En dan kan Hij toch niet *gauw genoeg* komen?

We zijn een nieuw jaar ingegaan; Anno Domini - het jaar van de Heer - 2012. Het zal waar zijn: van een 'aangename tijd' is nog niet echt sprake, als je om je heen kijkt in deze wereld. Daar weten ze in Japan alweer alles van. En in Groningen ook.

En toch. Als *Hij*, Jezus Christus, van ons de Heer van het jaar mag zijn - dan garandeert *Hij* ons een *gelukkig nieuw jaar*.

Let wel: gelukkig - niet probleemloos. En als u wilt weten wat 'geluk' is, lees dan eens Fil. 4:6-7. Dan komt u daar het woord 'vrede' tegen - de vrede van God die alle verstand te boven gaat.

Dàt is wat 'gelukkig' is. En dàt garandeert Jezus ons, voor nu: een *gelukkig* nieuw jaar. En een *eindeloos* gave tijd als Hij terugkomt.

Amen